

2019-06-27
Ku2019/01339/CSM

Kulturdepartementet

Institutet för språk och folkminnen
Box 135
751 04 Uppsala

Uppdrag till Institutet för språk och folkminnen att utarbeta förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Institutet för språk och folkminnen (Isof) att utarbeta ett förslag till ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken i de delar som avser finska, jiddisch, meänkieli och romani chib. Programmets syfte är att främja möjligheten för de nationella minoritetsspråken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige.

Arbetet med att utarbeta förslaget ska följa de utgångspunkter som anges i skrivelsen Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282). Isof ska inhämta underlag och förslag från Länsstyrelsen i Stockholms län, Statens kulturråd, Statens skolverk, lärosätena med ansvar för de aktuella nationella minoritetsspråken, organisationer som företräder talare av språken, Sveriges kommuner och landsting samt andra myndigheter och aktörer som Isof bedömer är relevanta.

I genomförandet av uppdraget ska samråd med de berörda nationella minoriteterna ske. Isof ska i samband med genomförandet föra en dialog med Sametinget med anledning av det pågående arbetet med de samiska språken.

Isof ska göra en uppskattning av de kostnader som förslagen kan medföra och analysera konsekvenserna av sitt förslag.

Regeringskansliet (Kulturdepartementet) ska fortlöpande informeras om uppdragets genomförande. Isof ska senast den 15 maj 2020 redovisa

uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet). Senast samma dag ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Finansiering

Den totala kostnaden för att genomföra uppdraget under 2019–2020 beräknas uppgå till 1,3 miljoner kronor.

För uppdragets genomförande får Isof under 2019 disponera högst 800 000 kronor. Kostnaderna ska belastas under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslagen 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter, anslagspost 18 med 600 000 kronor och 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer, anslagspost 2 med 200 000 kronor för budgetåret 2019.

Medlen för budgetåret 2019 utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisition ska ske senast den 1 november 2019. Medel som ej nyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 1 mars 2020.

Regeringen har beräknat att 500 000 kronor ska avsättas för 2020. Beslut om det aktuella anslaget för 2020 fattas genom riksdagens beslut om budgetpropositionen.

Skälen för regeringens beslut

Av språklagen (2009:600) och lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk följer ett särskilt ansvar att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Därtill ska barns användning av det egna minoritetsspråket främjas särskilt.

I proposition En stärkt minoritetspolitik (prop. 2017/18:199) konstaterar regeringen att språk och kultur är kärnan i de nationella minoriteternas identitet. En fungerande överföring av språk och kultur mellan generationer är därför en central uppgift för minoritetspolitiken.

I skrivelsen Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282) gör regeringen bedömningen att ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken bör utarbetas och antas. Vidare anger regeringen att Institutet för språk och folkminnen är en given aktör i arbetet med att utarbeta programmet i fråga om finska, jiddisch, meänkieli och romani chib men att även andra statliga myndigheter såsom Statens skolverk, Kulturrådet och lärosätena med särskilt ansvar för

minoritetsspråken på olika sätt behöver involveras i arbetet med att utarbeta programmet.

I skrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56) pekas kultur och språk ut som ett särskilt område. I strategin görs bedömningen att romers kultur och språk bör synliggöras, bevaras och utvecklas i enlighet med målet för den nationella minoritetspolitikerna.

Det är nödvändigt att fortsätta vidta åtgärder för att vända den pågående språkbytesprocessen som de nationella minoritetsspråken genomgår. Detta för att de nationella minoritetsspråken ska kunna revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Det är därför angeläget att ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken utarbetas.

Det är mot denna bakgrund som regeringen bedömer att Institutet för språk och folkminnen bör ges i uppdrag att utarbeta ett förslag till ett sådant handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib.

På regeringens vägnar

Peter Eriksson

Elisabet Svenningsson

Kopia till
Finansdepartementet/BA, K, SFÖ
Utbildningsdepartementet/S, UH
Kulturdepartementet/KL, KO
Lunds universitet
Länsstyrelsen i Stockholms län
Sametinget
Statens kulturråd
Statens skolverk
Stockholms universitet
Södertörns högskola
Umeå universitet